

ρίνος, εἰς τὸν ὁποῖον ἐπεβάλλετο νὰ διαγνώσῃ τὴν ἀληθῆ μητέρα, περιελθὼν εἰς ἀμηχανίαν, κατέφυγε παρὰ τῆ συζύγῳ αὐτοῦ, ἣτις διέπρεπε μεταξὺ τῶν γυναικῶν ἐπὶ σοφίᾳ καὶ προνοητικότητι, καὶ μεγάλως ἐτιμᾶτο ὑπὸ τῶν γειτόνων, ζητῶν τὰς συμβουλὰς αὐτῆς. Ἡ σύζυγος τοῦ μανδαρίνου, ἀφ' οὗ ἐζήτησε προθεσμίαν πέντε λεπτῶν ὅπως σκεφθῆ, προσέταξε τοὺς θεράποντας νὰ μεταβῶσιν εἰς τὸν ποταμὸν καὶ ἀγρεύωσι μέγαν ἰχθύν, τὸν ὁποῖον νὰ φέρωσι ζῶντα πρὸ αὐτῆς. Τούτου γενομένου, εἶπεν ἡ σύζυγος: «Φέρετε τῶρα τὸ βρέφος, ἀλλὰ μὴ ἀφήσετε τὰς γυναῖκας νὰ εἰσέλθωσι μετ' αὐτοῦ». Μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν καὶ τούτου, ἐκδύσασα τὸ βρέφος τῶν ἐνδυμάτων αὐτοῦ, περιετόλιξεν ἐντὸς αὐτῶν τὸν ἰχθύν καὶ παρήγγειλε νὰ τὸν ρίψωσιν εἰς τὸν ποταμὸν ἐπὶ παρουσίᾳ τῶν δύο γυναικῶν. Ὁ ὑπὸ κρητὸς ὑπήκουσεν εἰς τὴν προσταγὴν τῆς κυρίας, ἐσφάδαζε δὲ ὁ ἰχθύς ἐν τῷ ὕδατι ὑπὸ τὰ σπάργανα. Τότε ἡ μία ἐκ τῶν γυναικῶν, μετὰ δισταγμῶν ἐνὸς δευτερολέπτου, ἔπεσεν εἰς τὸν ποταμὸν ὅπως σώσῃ τὸ ὑποτιθέμενον παιδίον. «Αὐτὴ εἶνε ἡ μήτηρ σου», εἶπεν ἡ σύζυγος τοῦ μανδαρίνου, καὶ προσέταξε νὰ τὴν ἐξαγάγῃσι τοῦ ποταμοῦ καὶ τῆ ἀποδώσῃ τὸ τέκνον τῆς. Ὁ μανδαρῖνος διὰ νεύματος τῆς κεφαλῆς ἐπέδοκίμασε τὴν κρίσιν τῆς γυναικὸς του, καὶ ἐπέισθη ὅτι αὕτη εἶνε ὁ σοφώτατος νοῦς τοῦ βασιλείου.

Καὶ ταῦτα ὁ περιέργος οὗτος μῦθος ἀπόκειται δ' εἰς τοὺς περὶ τὴν συγκριτικὴν μυθολογίαν ἀσχολούμενους νὰ ἐξαγάγῃσι συμπεράσματα ἐκ τῆς μεγάλης αὐτοῦ ὁμοιότητος πρὸς τὴν κρίσιν τοῦ Σολομῶντος.

II.

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

Οὐδὲν μέγα καὶ γενναῖον ἐπιτελεῖται ἐν τῷ κόσμῳ ἄλλως ἢ διὰ τῆς μεγαλονοίας καὶ τῆς εὐσταθείας ἐνὸς καὶ μόνου ἀνδρὸς παλαιόντος κατὰ τῶν προλήψεων τοῦ πλήθους.

Ἡ φιλία εἶνε ὁ γάμος τῶν ψυχῶν, καὶ ὁ γάμος οὗτος ὑπόκειται εἰς διαζύγιον.

Ἐπάρχουσιν ἄνθρωποι, οἵτινες ἀφοῦ εὐεργετήσωσι τινα ἀπαιτοῦσι τὴν ἀντιμισθίαν· ἄλλοι δὲν σπεύδουσι τόσον, ἀλλὰ θεωροῦσι τὸν εὐεργετηθέντα ὡς ὀφειλέτην αὐτῶν· ἄλλοι τέλος ἀγνοοῦσιν, ὡς εἶπεν, τί ἔχουσι πράξει, ὁμοιάζοντες πρὸς τὴν ἀμπελον, ἣτις παράγει τὸν καρπὸν αὐτῆς, μετ' ὃ οὐδὲν πλέον ζητεῖ ἀρκουμένη ὅτι παρήγαγε σταφυλάς. Βεβαίως ἐκ τῶν τελευταίων τούτων πρέπει νὰ ἦμεθα.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Οἰκονομία ἀπὸ καπνόν.

Περίεργα καὶ διδακτικὰ περὶ τῆς ἐκ τῆς ἀποφυγῆς τοῦ καπνίσματος προκλυπτοῦσας ὠφελείας εἰς τε τὸ βαλάντιον καὶ τὴν ὑγείαν ἀναγράφει ἡ «Νέα Ἐφημερίς» τὰ ἐπόμενα:

«Πρὸ πολλοῦ ὁ συμπολίτης ἡμῶν κ. Ν. Μελισσείδης ὠκοδόμησεν ἐξοχικὴν ὠραίαν οἰκίαν ἐπὶ τοῦ ἐν Πατησίοις κτήματος αὐτοῦ. Ἐπὶ τῆς οἰκίας ταύτης ἐτέθη ἐσχάτως καὶ ἀναγινώσκεται λίαν περιέργως ἡ ἐξῆς ἐπιγραφή:

Ὁ ἔτη τεσσαράκοντα μηδέποτε καπνίσας, τὸ δὲ μὴ δαπανῶμενον κατ' ἔτος ἐκτοκίας, τοιοῦτον κτῆμα ἀποκτᾷ, κ' ὑγείας δέκα ἔτη ἢ τὸν βίον του προσθέτει.

Τούτο θὰ εἴπη ὅτι εἰς διάστημα 42 ὅλων ἐτῶν ὁ κ. Μελισσείδης ὁδέποτε καπνίσας ἀπεθησαύρισεν οἰκονομίαν οὕτω σεβαστὴν, δι' ἧς ἀνήγειρε τὴν λαμπρὰν οἰκίαν. Καθ' ὑπολογισμὸν ἀκριβῆ ἐπὶ τῆς κατ' ἐλάχιστον ὅρον δαπάνης τοῦ καπνίσματος δι' ἑν ἄτομον (δρ. 90 ἐτησίως) ἀνατοκίζομένου πρὸς 10 ο) τοῦ προστιθεμένου κεφαλαίου τῶν 90 δραχμῶν κατὰ συνέχειαν ἐπὶ τεσσαράκοντα ἔτη, τὸ ὅλικόν κεφάλαιον ἀνέρχεται εἰς δραχ. 39.832,86. Ἄν δὲ παραδεχθῶμεν τὸ πιθανώτερον, ἢ μᾶλλον τὸ βέβαιον, ὅτι εἰς οἰκογενείας καὶ τὰς πλέον μικράς, τοῦλάχιστον δύο ἄτομα καπνίζουσι, τὸ κεφάλαιον τότε διπλασιάζεται ἀνερχόμενον ἐν ὄλφ εἰς δρ. 79,692. Κεφάλαιον πολὺ σπουδαῖον διὰ τοὺς πτωχοὺς τοὺς ἀποκῶντας ἐκ τῆς ἡμερησίας αὐτῶν ἐργασίας· σπουδαιότερον ὅμως διὰ τοὺς εὐπόρους ἢ πλουσίους ἢ κατὰ δέκα ἔτη παράτασις ὑγιεινοῦ βίου. Καθότι γνωστότατον ὑπάρχει ὅτι τὸ καπνόχορτον ἐνέχει δηλητηριώδεις οὐσίας καὶ διὰ τὸν καπνίζοντα εἶνε βραδὺ δηλητηρίον εἰ καὶ ἀνεπαίσθητον».

Τὰ ζῶα χρησιμοποιοῦμενα ἐν πολέμῳ.

Ἡ συμπλήρωσις τῶν μέσων τοῦ πολέμου διὰ τῆς χρησιμοποίησεως πάντῳ ὅ,τι δύναται νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν ἐπιτυχίαν ἐπιδικώκεται σήμερον μετὰ μοναδικῶ ὄντως ζήλου. Ἴδου τί περὶ τούτου γράφουσιν ἐκ τῆς γερμανικῆς πρωτεύουσας.

«Ἡ προπαρασκευὴ πασῶν τῶν στρατιωτικῶν δυνάμεων καὶ πάντων τῶν μέσων ἐν Γερμανίᾳ ἔφθασε μέχρι σημείου, τὸ ὁποῖον θὰ ἦτο μοναδικόν, ἐάν μὴ ἦν σπουδαίως ἐπιφοβόν. Μήπως δὲν γίνεται λόγος νὰ συμπεριληφθῶσι μετὰ τῶν ὑπερασπιστῶν τῆς πατρίδος πάντα τὰ ἐν Γερμανίᾳ τετράποδα καὶ πτηνά; Ἐν ταῖς ρηγικαῖς ἐπαρχίαις τρέφουσι πλείονας ἰεράκας καὶ ἐξασκοῦσιν αὐτοὺς εἰς τὴν δίωξιν τῶν ταχυδρόμων περιστερῶν. Ἐπειδὴ ἡ διὰ τῶν περιστερῶν συγκοινωνία ἀποτελεῖ ἐν Γαλλίᾳ ἀντικείμενον τῶν στρατιωτικῶν ἀρχῶν, ἐν Γερμανίᾳ εἶνε λίαν ὑπερήφανοι καὶ εὐχαριστημένοι ἐκ τῆς ἀνατροφῆς τῶν ἰεράκων· ἀλλ' ἰδοὺ καὶ ἕτερον. Ἐν Γερμανίᾳ ἀνεγνώρισαν τὴν χρησιμότητα τῶν κυνῶν διὰ τὰς προφυλακὰς καὶ εἰς πλείστα χωρία καταγίνονται εἰδικῶς εἰς τὴν ἐξάσκησιν τῶν κυνῶν διὰ τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν. Προτίθενται ἐπίσης νὰ μεταχειρισθῶσι τοὺς κύνας

καὶ εἰς τὰς κατοπτεύσεις καὶ κατασκοπείας, καὶ ὁ Θεὸς γνωρίζει καὶ εἰς ποίαν ἄλλην ἔτι ὑπηρεσίαν. Λόγος γίνεται περὶ ἀπογραφῆς τῶν κυνῶν τούτων καὶ μάλιστα περὶ ἐπιθεωρήσεως. Φαίνεται ὅτι οὕτω λίαν προσεχῶς θὰ ἔχωμεν ἀπογραφὴν καὶ κινητοποιήσιν τῶν σκύλων. Ἐπειτα θὰ ἴδωμεν τοὺς κύνας τῆς ἐφεδρείας καὶ τῆς ἐθνοφυράς φέροντας διακριτικὸν περιλαίμνον καὶ ἴσως ἴσως καὶ παράσημα. Ὡς βλέπετε, νέοι ὀρίζοντες διανοίγονται εἰς τὸν γερμανικὸν πολιτισμόν».

Ἰπελογιόσθη ὅτι ἐν Γαλλίᾳ ἕκαστος κάτοικος ἀπορρίπτει κατ' ἔτος ὑφάσματα ἐφθαρμένον ἐνδυμάτων βάρους 8 χιλιογράμμων, τούτέστιν ἐπενδύτας, ἐσωκάρδια, περισκελίδας, ἀσπρόρρουχα διάφορα, ἐσθῆτας γυναικείας, καλύμματα διάφορα, ὑπολείμματα τῶν ραπτικῶν καταστημάτων καὶ οἰαδήποτε ἄλλα ράκη.

Πολλαπλασιάζοντες δὲ τὸν ἀριθμὸν τῶν 8 χιλιογράμμων ἐπὶ 35,000,000 ὅσοι εἶνε οἱ κάτοικοι τῆς Γαλλίας, εὐρίσκομεν ὅτι ἡ Γαλλία παράγει κατ' ἔτος 280,000,000 χιλιόγραμμα ρακῶν, ἅτινα πωλούμενα πρὸς 50 λεπτὰ τὸ χιλιόγραμμον, ἀποφέρουσι σωστὰ 140,000,000 φράγκα.

Περὶ τοῦ ἀδυνάτου τοῦ ἐκγερμανισμοῦ τῆς Ἀλσατίας, ὅπερ ἀπεδείχθη καὶ ἐκ τῶν τελευταίων ἐκλογῶν ἐν Γερμανίᾳ, καθ' ἃς αἱ προσηρτημένοι ἐπαρχίαι Ἀλσατία καὶ Λοθαριγγία ἀπέστειλαν εἰς τὸ Γερμανικὸν Κοινοβούλιον ἀνευ οὐδεμιᾶς ἐξαιρέσεως βουλευτὰς διαμαρτυρομένους κατὰ τῆς κατοχῆς, γράφει ὁ ἐν Στρασβούργῳ ἀνταποκριτὴς γαλλικῆς τινος ἐφημερίδος: «Μεθ' ὅλας τὰς προσπάθειάς ἃς καταβάλλουσιν οἱ Γερμανοὶ ἵνα μὴ τὰ παιδιά ἐκμανθάνωσι τὴν γαλλικὴν ἐν Ἀλσατίᾳ, ἡ σύζυγος, ἡ μήτηρ, ἡ ἀδελφή, ἡ μάμμη ἀνέλαβον κατὰ τῆς κυβερνήσεως ἀγῶνα κρύβιον, ἐν ᾧ ἡ νίκη θὰ ἀπομείνῃ ἐπὶ τέλους εἰς αὐτάς. Ἡ γαλλικὴ γλῶσσα διεγράφη ἐκ τῶν προγραμμάτων τῶν λυκείων καὶ τῶν γυμνασίων. Διδάσκειται δις τῆς ἐβδομάδος μόνον, ὡς ἡ ἑλληνικὴ καὶ ἡ λατινικὴ, ὡς γλῶσσα νεκρά. Ἀλλὰ πάντα τὰ ἰδιωτικὰ παρθεναγωγεῖα εἰσὶ γαλλικὰ, καὶ κατ' ἔτος ἐξέρχονται ἐξ αὐτῶν χιλιάδες νεανίδων, παρεσκευασμένοι ὅπως ἐνσταλαξῶσιν εἰς τὰς καρδίαις τῶν μικρῶν Ἀλσατιανῶν τὸ μῖσος καὶ τὴν ἀποτροφὴν κατὰ παντός ὅ,τι γερμανικόν. Ὀνομάσατέ το χίμαιραν, ἀνοήσιαν, μαριάν, ὅπως θέλετε, ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα ἔχει οὕτως. Θὰ καταργήσωσιν ἐν τέλει τὰ παρθεναγωγεῖα; Θὰ ἀπαγορεύσωσιν εἰς τοὺς Ἀλσατιανούς νὰ ἀποστέλλωσι τὰς θυγατέρας τῶν εἰς ἐκπαιδευτήρια ἄλλα ἢ τὰ δημόσια; Τὸ ζήτημα εἶνε λίαν ἀκανθῶδες καὶ δὲν δύναται νὰ λυθῇ βεβαίως. Ἐν τινι οἰκογενεῖᾳ, εἰς τὰ περίχωρα τοῦ Στρασβούργου, εἶδον ὀλόκληρον νεοσιανὴν μικρῶν χημινίων, δώδεκα ἕως δέκα πέντε ἐτῶν, τὰ ὅποια μεταβαίνουν διὰ τοῦ σιδηροδρόμου καθ' ἐκάστην πρωίαν εἰς τὸ γυμνάσιον τοῦ Στρασβούργου καὶ ἐπιστρέφουσι τὴν ἑσπέραν. Γαλλιστὶ ὁμιλοῦσι μόνον κατ' οἶκον. Ἐν τῷ γυμνασίῳ διδάσκονται τὴν γερμανικὴν. Πλησιάζω τὸν μικρότερον ἐκ τοῦ ὀμίλου. — Πῶς ὀνομάζεσαι; —

Φράντζ. — Εἶσαι Γερμανός; — Ὅχι. — Τί εἶσαι λοιπόν; — Ἀλσατός. — Οὕτως ἀνατρέφονται ὑπὸ τῆς μητρὸς. Διὰ ταπεινότερας φωνῆς λέγει αὐτοῖς κάτι τι πλειότερον. Ἄλλ' ἐνώπιον τῶν ξένων πρέπει νὰ εἶνε ἐπιφυλακτικός; εἶνε Ἀλσατός. Κάποιος ἄλλος «παίζει τοὺς στρατιώτας». — Θέλεις νὰ γείνης στρατιώτης; — Ναί. — Πρῶστος στρατιώτης; — Ὅχι, Γάλλος. — Πλατωνικαὶ αἱ ἐκδηλώσεις, συμφωνῶ, ἀλλ' ὁμολογῶ ὅτι μὲ συνείνησαν μέχρι δακρῶν».

Ἐν τινι νεωστὶ ἐκδοθέντι βιβλίῳ εὐρίσκομεν τὰ ἐπόμενα δύο ἀνέκδοτα περὶ τοῦ πρό τινος ἀποθανόντος μεγάλου μουσικοῦ Λίστ.

Ὁ Λίστ δὲν ἐπέτρεπε ποτὲ νὰ ὀμιλῶσι καθ' ἣν ὦραν αὐτὸς ἔπαιζε. Κατὰ τινα μουσικὴν ἐσπερίδα ἐν τῇ αὐτῇ τῆς Πετροπόλεως, ἐν ἣ ἐτύγγανε πολλῆς εὐνοίας, ὁ αὐτοκράτωρ Νικόλαος, ὅστις δὲν ἦτο πολὺ φίλος τῆς μουσικῆς, συνήψε συνδιάλεξιν μετὰ τινος κυρίας, μὴ δίδων δὲ πολλὴν προσοχὴν εἰς τὸ ἐκτελούμενον τεμάχιον, ὠμίλει μεγαλοφώνως. Αἰφνιδίως ἡ μουσικὴ παύει διὰ μιᾶς, ὁ δὲ Λίστ ἀφίνει τὸ κλειδοκύμβαλον. Ὁ αὐτοκράτωρ, ἐκπλαγείς, πλησιάζει τὸν μουσικὸν καὶ τὸν ἐρωτᾷ:

— Διατί διεκόψατε τὸ τεμάχιον;

— Ὅταν ὁ αὐτοκράτωρ ὀμιλῇ, οἱ ἄλλοι πρέπει νὰ σιωπῶσι, ἀπήντησε μακριαβελικῶς ὁ δυσαρεστηθεὶς καλλιτέχνης.

Καθ' ὅμοιον τρόπον προσηγήθη ποτὲ εἰς ἄλλην ἐσπερίδα, ἐν ἣ παρίστατο ἡ βασίλισσα τῆς Ἀγγλίας.

Ἡ βασίλισσα, δὺσθυμος οὕσα ἐκ προηγουμένης ἀφορμῆς, εὐρίσκετο εἰς νευρικὴν ταραχὴν. Μόλις ὁ Λίστ ἐκάθησε πρὸ τοῦ κλειδοκύμβαλου, ἡ βασίλισσα παρεπονέθη διὰ τὴν μεγάλην θερμότητα τῆς αἰθούσης. Ἐν τῷ ἅμα εἰς τῶν αὐλικῶν σπεύσας ἤνοιξεν ἐν παράθυρον. Ἀλλὰ δὲν παρήλθον δύο λεπτά, καὶ ἡ βασίλισσα εὐρίσκει ἀνυπόφορον τὸ σχηματιζόμενον ρεῦμα ἀέρος. Ἀμέσως ὁ αὐλικός, προλαμβάνων τὴν ἐπιθυμίαν τῆς, ἔκλεισε τὸ παράθυρον. Ἐκ τούτου συγχυσις καὶ ταραχὴ, παραβλάπτουσα μεγάλως τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀνακρουομένης μελωδίας. Ὅθεν πρὶν τελειώσῃ, ὁ μουσικὸς ἐγείρεται, ὑποκλίνεται πρὸ τῆς βασιλικῆς ὀμφύρεως, καὶ καταβαίνει εἰς τὸν κήπον νὰ καννίσῃ. Ὅταν μετὰ ἡμίσειαν ὦραν ἐπανῆλθεν, ὁ παριστάμενος βασιλεὺς Φρειδερίκος Γουλιέλμος πλησιάζας ἐρωτᾷ αὐτόν:

— Διατί πρὸ ὀλίγου ἐτελείωσες τόσο ἀποτόμως καὶ ἐξῆλθες;

— Ἐφοβήθην μὴ εἶμαι ἐνοχλητικός εἰς τὴν Α. Μ. τὴν βασίλισσαν Βικτωρίαν καθ' ἣν χρόνον ἔδιδε τὰς διαταγὰς τῆς, ἀπήντησεν διχτικῶς ὁ Λίστ.

Οἱ μεγαλύτεροι οἰκονόμοι τοῦ χρόνου εἰσὶν οἱ Ἀγγελοι. Ἐκτός ἄλλων ἀπόδειξις ἔστω καὶ τοῦτο: Ἐπὶ τοῦ ὀρολογίου ἐνός τῶν λυκείων τῆς Ὁξωνίας εἶνε ἐπιγεγραμμένη ἡ ἐξῆς ὑπόμνησις εἰς τοὺς φοιτητάς: Αἱ ὄρα ἰπαρέρχονται καὶ θὰ σὰς ζήτηθη ἡ λόγος δι' αὐτάς.

Ὁ ἄργυρος ἐφόνευσε περισσοτέρας ψυχὰς παρ' ὅσα ὁ σίδηρος σώματα.